

Upadek imperium - - o zgubnym wpływie religii na naukę i kulturę

Autor tekstu: **Paweł Piekarski**

"Grzech wyniszcza, cnota tuczy,
Chrystus się polskiego uczy,
Nieomylnie rzeźbią pieśni
Ziemię płaską, jak naleśnik,
Wokół Ziemi krąży Słońce,
Szatan ponoć ma dwa końce,
Więcej wiedzieć niebezpiecznie,
Jeśli żyć chcesz wiecznie!"
— Jacek Kaczmarski

W latach 800-1100 r. intelektualną stolicą świata był Bagdad. Zjeżdżali tam mędrcy, filozofowie, uczeni i wolnomyśliciele stymulujący natchniony pędem poznania dyskurs. Kwitły nauki szczegółowe oraz filozofia. Na polu matematyki dokonywały się kroki przełomowe takie jak upowszechnienie cyfr arabskich, stworzenie systemu dziesiętnego, rozwinięcie trygonometrii oraz algebry. Wiele obiektów, na które patrzysz na rozgwieżdżonym niebie, zawdzięcza swe nazwy wybitnym astronomom arabskim. Rozwój w dziedzinie chemii zaowocował odkryciem procesów destylacji i krystalizacji. Z nie mniejszym impetem dokonywał się postęp w dziedzinach medycyny i farmakologii. *Cała arabska spuścizna naukowa, którą wyczytano z kart świata i z której korzystamy do dziś, pochodzi z tego krótkiego okresu świetności, w którym duch rozumu przemawiał nieskrępowany.*

Wspaniałe to było imperium; wiedzą i postępowaniem stojące. Doprawdy niewiarygodnym jest fakt, iż z początkiem XII w. upadło ono w okamgnieniu, by już nigdy nie dźwignąć się z ruiny. A wszystko to za sprawą jednego człowieka, który zuchwał był na tyle, by myśleć, że — wyrokiem boskiego trybunału — uprawomocniony jest, by do cna wytluc żywe myśli. Człowiek ten nazywał się Al Ghazali. Ów muzułmański teolog mocą swego autorytetu (porównywalnego do tego, którym w chrześcijaństwie cieszy się Św. Tomasz) wypowiedział sprzeciw wobec racjonalizmu oraz logiki arystotelesowskiej. Wysiłki umysłu uznał za próżne, oddalające od Boga oraz ostatecznie uniemożliwiające człowiekowi doświadczenie iluminacji. Tym samym walenie przyczynił się do zakończenia złotego wieku arabskiej nauki oraz skazania islamu na millenium intelektualnej stagnacji, która trwa do dziś. Duch arabskiej myśli wydał z siebie ostatnie tchnienie niespełna tysiąc lat temu. *Od tamtej pory wygnany bezpowrotnie na intelektualne pustkowia raduje Boga swym milczeniem.*

Czyż nie kwestią jest przypadku, iż podobny los nie spotkał kultury europejskiej? Z ust filozofów zachodu — od Św. Augustyna po Św. Tomasza — padały przeto podobne wyroki. Wyroki oddające Bogu w ofierze istotną składową część naszego człowieczeństwa - zdolność do bycia ciekawym, wątplącym, głodnym niepoznanego. *Fakt ten istotnie na cud zakrawa, iż płodność naszych umysłów nie padła przed wiekami boskim łupem.*

Dogodny to czas, by zdać sobie sprawę, że nurzająca się od stuleci w chrześcijaństwie Europa, od równie dawna się nim dławi. Problem religii kneblującej usta i wiążącej nogi swobodnym myśлом ani trochę nie stracił na aktualności od czasów Giordano Bruno, Kopernika czy Galileusza. W dalszym ciągu pozwala się, by religia gościła w naszych szkołach. Teorie naukowe negowane są przez tych, którzy uznają je za zwyczajnie niewygodne dla swych wierzeń. Godzimy się na to, by przywiązanie do spekulacji natury metafizycznej dominowało umysły.

Niebezpiecznie żyje się w świecie, w którym istnieje przyzwolenie na podporządkowywanie ludzkiego życia zabobonom, a lud i kapłani po społu domagają się szacunku dla nich z tytułu swego emocjonalnego przywiązania do ich treści.

Jaki smutny jest dzisiejszy Bagdad, w którym młodzi ludzie po piątkowych kazaniach, idą na jarmark by wysadzić się w powietrze w tłumie wyznawców nieco odmiennie pielęgnowanych dziedzictwo Al Ghazalego.

Paweł Piekarski

Publicysta.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 12-09-2012)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8336) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8336>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl